

5. Кравчук, Н.П. (2016). Здоров'язбережувальна діяльність та її функції в процесі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. *Наукова думка сучасності і майбутнього: зб. ст. учасників другої практично-пізнавальної інтернет-конф.* (Дніпропетровськ, 25–30 квіт. 2016 р.). Дніпропетровськ: Видавництво НМ, 25–28.

6. Кравчук, Н. (2015). Змістове наповнення ключових понять проблеми формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. Вип. 53. С. 27–36.

7. Маковецька, Н.В. (2012). Теоретичні і методичні засади професійного розвитку фахівців дошкільних навчальних закладів у сфері освітньо-оздоровлювальної діяльності: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Житомир, 46 с.

Король Євген Володимирович,
*аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання
Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОГО ПРОСТОРУ В ШКОЛІ

Вступ. Однією з ключових задач сучасної освіти є створення умов для розвитку здорової та гармонійно розвинутої особистості, здатної ефективно функціонувати в соціумі. Важливим компонентом цього процесу є фізичне виховання, яке має не лише оздоровчий, а й виховний аспект, формуючи в учнів мотивацію до здорового способу життя, фізичної активності та самоконтролю. В умовах швидких змін у суспільстві, зокрема в освітньому середовищі, актуальність формування фізкультурно-оздоровчого простору в школі набуває особливої ваги.

Фізкультурно-оздоровчий простір школи є організаційно-педагогічною системою, що передбачає інтеграцію освітніх, оздоровчих і виховних функцій фізичної культури, спрямованих на забезпечення фізичного, психічного та соціального розвитку учнів. Для ефективного формування такого простору необхідно враховувати специфіку сучасних педагогічних технологій, підходів до організації навчального процесу та інфраструктури навчального закладу, а також створювати сприятливі умови для розвитку фізичних і психологічних ресурсів учнів.

Актуальність дослідження зумовлена потребою оптимізації педагогічних умов для забезпечення здоров'я учнів через комплексне фізкультурне виховання, що включає як урочну, так і позаурочну діяльність. Враховуючи зростання фізичних та психоемоційних навантажень на учнів, важливо розглянути, як організаційно-педагогічні передумови можуть сприяти створенню ефективного фізкультурно-оздоровчого середовища, яке стане основою для здорового майбутнього молоді.

Метою цієї статті є аналіз організаційно-педагогічних аспектів формування фізкультурно-оздоровчого простору в школі, визначення ключових умов та підходів для створення здоров'язбережувального середовища. У межах дослідження розглядаються основні теоретичні та практичні засади організації фізкультурно-оздоровчої роботи, що включають педагогічні технології, методи та моделі роботи, спрямовані на інтеграцію фізичної культури у загальний освітній процес.

Результати дослідження. Формування фізкультурно-оздоровчого простору в школі є важливим елементом освітнього процесу, який сприяє зміцненню здоров'я учнів та розвитку їхніх фізичних, психічних та соціальних компетентностей. Система фізичного виховання, організована на основі педагогічних принципів, має значний вплив на формування здорового способу життя та адаптацію учнів до соціуму [3].

Організація фізкультурно-оздоровчого простору в школі передбачає систематичну роботу з учнями, спрямовану на створення умов для активного фізичного розвитку та формування стійких здоров'язбережувальних звичок. Це вимагає інтеграції різних освітніх компонентів: навчальних предметів, позаурочної діяльності, інфраструктури та соціального середовища школи. Ключовим елементом є педагогічна система, що включає методи, підходи та інструменти, спрямовані на максимальне використання фізкультури як засобу не лише оздоровлення, а й виховання моральних та соціальних цінностей учнів.

Організаційно-педагогічні умови формування фізкультурно-оздоровчого простору школи передбачають комплексний підхід до організації навчального процесу, який включає [1]:

- інфраструктуру закладу наявність спортивних майданчиків, спортивних залів, оснащення необхідними засобами для проведення фізкультурних занять, спортивних змагань та оздоровчих заходів;

- навчальні плани та програми коригування навчальних програм з фізичної культури відповідно до потреб учнів, з урахуванням вікових і фізіологічних особливостей, а також включення в програму елементів здорового способу життя, гігієни, безпеки та самоконтролю за здоров'ям;

- методичні засоби використання сучасних педагогічних технологій, таких як інтерактивні методи навчання, гейміфікація, проектна діяльність та інтеграція з іншими навчальними дисциплінами (біологія, основи здоров'я, психологія тощо), що дозволяє не лише фізично підготувати учнів, але й забезпечити їх всебічне здоров'я;

- позакласна діяльність включення в процес позакласних заходів, таких як спортивні клуби, змагання, акції здорового способу життя, що підвищують зацікавленість учнів та зміцнюють зв'язок теорії та практики. Важливим є активне залучення учнів до спортивних заходів поза уроками фізкультури.

Вчитель фізичної культури відіграє центральну роль у створенні фізкультурно-оздоровчого простору, оскільки саме він безпосередньо взаємодіє з учнями, формуючи їхнє ставлення до фізичної активності, здоров'я та навичок самоконтролю. Педагог повинен не лише проводити заняття, а й виступати у ролі наставника та консультанта, формуючи в учнів відповідальне ставлення до власного здоров'я [2; 4].

Міжпредметна інтеграція сприяє більш глибокому та всебічному засвоєнню знань про здоров'я. Наприклад, поєднання фізкультури з основами здоров'я або біологією дозволяє учням не лише практично оволодіти руховою активністю, а й зрозуміти фізіологічні процеси, що відбуваються в організмі під час фізичних вправ. Це формує у них усвідомлене ставлення до здоров'я та надає можливість застосовувати теоретичні знання в реальному житті.

Інтеграція з іншими предметами також включає використання психологічних знань для підвищення мотивації до фізичних навантажень, а також формування емоційної стабільності та стресостійкості у школярів, що є важливими аспектами збереження психічного здоров'я.

Сім'я є важливим партнером у формуванні здорового способу життя учнів, підтримуючи здорове дозвілля вдома та участь у спортивних заходах. Співпраця між школою та родиною є необхідною для безперервного формування фізкультурно-оздоровчого середовища. Соціальне середовище також відіграє значну роль, адже участь учнів у масових оздоровчих акціях і спортивних змаганнях формує здорові цінності і звички, сприяючи взаємній підтримці та здоровій конкуренції [5].

Висновки. Формування фізкультурно-оздоровчого простору в школі є багатограним процесом, який потребує інтеграції різноманітних організаційно-педагогічних умов: розвитку матеріально-технічної бази, вдосконалення навчальних програм і методик, активного залучення учнів до фізкультурної та оздоровчої діяльності, а також тісної співпраці з родиною та соціальним середовищем. Всі ці фактори разом сприяють створенню здоров'язбережувальної культури та забезпечують основи для фізичного і психічного здоров'я учнів на всіх етапах їх навчання та життя.

Література

1. Белкова, Т. О. (2023). Здоров'язберігаючі технології в контексті освітнього середовища. *Health & Education*, (4), 235-239. DOI:[10.32782/health-2023.4.33](https://doi.org/10.32782/health-2023.4.33)
2. Гордєєва, К. (2023). Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології в науковому просторі. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, (19), 43-52. DOI:[10.31865/2414-9292.19.2023.285664](https://doi.org/10.31865/2414-9292.19.2023.285664)
3. Рибалко, П. Ф. (2019). Трансформація освітнього простору в Україні в напрямі організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладів загальної середньої освіти. *Інноваційна педагогіка*, 19 (2), 67-70.
4. Мозолєв, О.М. (2025). Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури. Навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво ХГПА, 126 с.
5. Джуринський, П.Б. (2015). Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до оздоровчо-розвивальної діяльності у загальноосвітній школі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, (124), 148-151.